Onderwerp:	Memo over dienstverleningsoverzicht 2022		
Aan:	College en raadsleden Houten	Datum:	5 juli 2021
Van:	Gert Staal, directeur BLIJ	Versie:	1.0
Actie:	Informeren	Status:	definitief
Auteur	Gert Staal	Bewerker(s)	-

Geachte college en leden van de gemeenteraad,

In Houten staat een bibliotheek die door de bevolking zeer intensief gebruikt werd en wordt in de laatste decennia. Significant meer dan het landelijk gemiddelde, gemiddelde uitleenfrequentie is 7 i.p.v. 5x per jaar. Naast de klassieke uitleenfunctie zijn in de meeste bibliotheken in de afgelopen jaren maatschappelijk-educatieve taken belegd, die gemeenten helpen met het voorkomen en bestrijden van laaggeletterdheid en digibetie, en bijdragen aan de doorlopende ontwikkeling van inwoners van Nederland. Dit alles is opgetekend in oktober vorig jaar in het Bibliotheekconvenant, waarin VNG, IPO, Rijk, Vereniging van Openbare Bibliotheken, Samenwerkende Provinciale Netwerkorganisaties, en Koninklijke Bibliotheek hebben aangegeven, dat zij die visie allen onderschrijven. In april van dit jaar heb ik als input voor de programma's van de aanstaande gemeentelijke verkiezingen, u een oproep gestuurd dat de inhoud van dit convenant kort uiteenzet.

De eerste gezamenlijke opgave van het convenant is: een geletterde samenleving – het bevorderen geletterdheid en leesplezier. Er is sprake van een al jarenlang dalende leesvaardigheid, leesmotivatie en leesplezier. Kosten mogen geen drempel zijn voor het gebruik van de bibliotheek door de jeugd. Boetevrijheid geldt in al onze bibliotheken behalve die van Houten. Verder willen wij extra impulsen geven aan lees- en taalstimulering.

De tweede opgave die partijen zien is participatie in de informatiesamenleving – d.w.z. digitale inclusie en digitaal burgerschap. Gemeenten streven ernaar om participatie in de informatiesamenleving te bevorderen. Beleid daarop is gebaseerd op een lokale doelgroep-analyse. Bij alle bibliotheekorganisaties werden in 2020 en 2021 al meer dan 200 Informatiepunten Digitale Overheid (IDO's) geïmplementeerd en werd het cursusaanbod geïntensiveerd. Helaas nog niet in Houten. Wat wij aan Taalhuisactiviteiten doen, wordt meest gedaan vanuit middelen uit de arbeidsmarktregio, die eigenlijk bedoeld zijn voor regionale coördinatie van de regio Lekstroom.

De derde opgave is: een leven lang ontwikkelen – basisvaardigheden en blijvende inzetbaarheid. Iedereen kan op een zelfgekozen manier en tempo mee blijven doen, blijven leren en de eigen vaardigheden blijven ontwikkelen.

Daarnaast is het nodig dat gemeenten, zoals dat in het convenant heet, de basis garanderen. Bij het CBS blijkt, dat bibliotheken gemiddeld € 42,-- per inwoner kosten.

Voor onze regio gelden de volgende kengetallen:

	IJsselstein	Houten	Vijfheerenlanden
Totaal subsidie per inwoner	€ 26,43	€ 13,77	€ 20,91
Totaal Programmalijn 1	€ 26,14	€ 13,17	€ 13,40
PL 1 zonder huisvestingskosten	€ 13,13	€ 10,32	€ 13,40
Subsidie Programmalijn 2	€ 0,29	€ 0,60	€ 1,73 (educatie)
Subsidie Programmalijn 3	€ 0,00	€ 0,00	€ 1,32 (sociaal domein)

Alle bedragen zijn per inwoner.

Een aantal van de in het convenant genoemde randvoorwaarden:

a) De bibliotheek is een robuuste organisatie, goed bereikbaar en toegankelijk

b) Er zijn voldoende en goed gekwalificeerde medewerkers en vrijwilligers. Er zijn in Houten o dit moment alleen twee deeltijd coördinatoren en invalkrachten, verder vrijwilligers.

c) De kwaliteit van de dienstverlening is hoog door certificering en monitoring. Bij de laatste certificering kregen wij op mensen en middelen een stevige opmerking. Tijdens corona hebben wij de Bibliotheek Schoneveld door een gebrek aan betaalde medewerkers (vrijwilligers haakten af) zelfs moeten sluiten.

d) Innovatie en vernieuwing zijn goed geregeld. Hier is in Houten al enige tijd niet of nauwelijks geïnvesteerd.

De bibliotheek Houten wordt op dit moment minimaal gefinancierd, in vergelijking met landelijke gemiddelden, en ook in vergelijking met de rest van de regio. De basisfinanciering is onvoldoende, en dat was vier jaar geleden bij de certificering al geconstateerd en is destijds met de gemeente gedeeld. Uitvoering van het bibliotheekconvenant vereist meer, en dan vooral in Programmalijnen 2 (educatie) en 3 (sociaal domein). De afgelopen jaren is zeker constructief gewerkt met wethouders en beleidsmedewerkers om de bibliotheekfunctie overeind te houden. We hebben veel vrijwilligers ingezet in de dienstverlening. We hebben zelf extra middelen gezocht en gevonden in de vorm van projectsubsidies voor preventie en bestrijding van laaggeletterdheid en digibetie. Maar dat is vaak tijdelijk geld en er is meer nodig. Wij hebben daarom gemeend u als raad ook het dienstverleningsoverzicht dat wij hebben voorbereid voor het jaar 2022 te moeten sturen. De bibliotheek wil met college en raad een inhoudelijke discussie voeren over wat u met de

bibliotheekfunctie wil bereiken. Wij hebben in dit stuk en de bijbehorende aanvraag willen pleiten voor herstel van de dienstverlening op een aantal terreinen, zoals aanwezigheid van professionele medewerkers tijdens bepaalde openingstijden, en uitbreiding van de dienstverlening voor educatie en sociaal domein. Dat doen wij omdat wij vanuit onze professionele overtuiging menen dat de inwoners van Houten de bibliotheek moeten krijgen die ze verdienen. Nu kan het zijn dat partijen naar aanleiding van ons dienstverleningsoverzicht vragen willen stellen aan de betrokken wethouder, maar de essentie van het verhaal is dit: wij hebben uiteengezet in een uitgebalanceerd dienstverleningsoverzicht wat wij denken dat Houten nodig heeft, en dat bepaalt uiteindelijk de raad. En dat betekent ook, dat met een discussie vanuit politieke standpunten en positiespel, de bibliotheek helemaal niet geholpen wordt, integendeel. De bibliotheek is van ons allemaal, van en voor de hele gemeenschap, laat dat ons belangrijkste uitgangspunt zijn.

Graag ga ik met u de inhoudelijke discussie aan over wat Houten wél nodig heeft aan voorzieningen en wat u in dat opzicht van ons verwacht. Want ook Houten heeft duizenden inwoners met problemen op het gebied van omgang met digitale voorzieningen. Vaak ouders van kinderen die op hun beurt een groot risico lopen laagtaalvaardig te worden. Ook willen we er zijn voor kinderen met een beperking zoals dyslexie of slechtziende inwoners van Houten, of blindheid, waarvoor passende lees-oplossingen en advies op maat nodig zijn. Problemen met lezen en schrijven, en problemen met digitale vaardigheden, betekenen vaak problemen op alle andere gebieden van je leven zoals werkloosheid of gezondheid. Het is een belemmering om deel te kunnen nemen aan de samenleving die menselijk leed veroorzaakt en daarnaast veel verborgen maatschappelijke kosten met zich meebrengt, die weliswaar in de toekomst vallen, maar daarom niet minder zullen zijn of worden. Daar willen wij, samen met u, wat aan doen. Dank voor uw aandacht voor deze materie.